

Trusselsniveau for introduktion af bluetounge virus (BTV) til Danmark som følge af BTV-situationen i Nederlandene, Belgien og Tyskland pr. 19 oktober 2023.

Trusselsvurdering:

Siden [sidste trusselsvurdering](#) for BTV fra den 14. september 2023, har de nederlandske veterinærmyndigheder pr. 19 oktober 2023 indrapporteret 1513 udbrud (PCR bekræftet) på myndighedernes officielle hjemmeside. Nederlandene har endvidere suspenderet deres BTV-frie landestatus. De belgiske og tyske veterinærmyndigheder har rapporteret deres første udbrud af BTV-3 i deres lande.

Sammenfattende vurderer Fødevarestyrelsen, at risikoen for introduktion af BTV til Danmark for fire relevante smitteveje, som følge af BTV-situationen i Nederlandene, Belgien og Tyskland, er følgende:

Smitteveje	Risikoniveau pr. 19.10.2023
Vektorer	Meget lav
Import af levende dyr	Meget lav
Import af tyresæd	Meget lav
Transportvogne	Meget lav

Fødevarestyrelsen gør opmærksom på, at der er anmeldeligt ved mistanke om BTV. Kliniske symptomer kan omfatte åndenød, næseudflåd, tåreflåd, feber, halthed og væskeansamlinger i hovedet.

BTV er ikke en zoonose og kan dermed ikke smitte mennesker.

Fødevarestyrelsen følger situationen i Nederlandene og resten af Europa og vurderer løbende, om der er behov for opdatering af trusselsvurderingen.

Rapid risk assessment for the introduction of bluetounge virus (BTV) into Denmark, in relation to the BTV situation in the Netherlands.

Rapid risk assessment:

Since the last rapid risk assessment for BTV from 14 September 2023, the Dutch veterinary authorities have per 19 October 2023 reported 1513 outbreaks (PCR confirmed) on the authorities' official website. The Dutch have suspended their BTV-free country status. Furthermore, the Belgian and German veterinary authorities have reported their first outbreak of BTV-3 in their countries.

In summary, the Danish Veterinary and Food Administration assessed that the risk for introduction of BTV into Denmark through four risk pathways due to the current BTV-situation in The Netherlands, Belgium and Germany is as follows:

Risk pathway	Risk level pr. 19.10.2023
Vectors	Very low
Import of live animals	Very low
Import of semen from bulls	Very low
Lorrys	Very low

The Danish Veterinary and Food Administration reminds of the obligation to notify any suspicion of BTV. Clinical symptoms may include shortness of breath, nasal discharge, lacrimation, fever, lameness and accumulation of fluid in the head.

BTV is not a zoonosis and cannot be transferred to humans.

The Danish Veterinary and Food Administration is monitoring the situation in The Netherlands and the rest of Europe, constantly assessing whether there is a need to update this assessment.

Baggrund

Bluetongue virus (BTV) er en vektorbåren virussygdom. Sygdommen smitter ikke fra dyr til dyr, men virus overføres via blodsugende mitter (*Culicoides spp.*), der fungerer som vektor.

Mitterne kan flyve korte afstande på 1-2 km, men kan, af vinden, blæses over langt større afstande. Overførsel af BTV kan forekomme hele året, men især i regnfulde perioder, der giver mitterne gunstige levevilkår.

BTV er en sæsonbetinget sygdom i mange områder, da vektor populationen afhænger af vejrforholdene.

Allerede inficerede kvæg udgør en væsentlig rolle i forhold til, at virus fastholdes i et område. Infektionsperioden for BTV er helt op til 60 dage. Inficerede kvæg kan derfor bære på smitten i en lang periode, hvor de kun udviser få eller ingen kliniske symptomer på sygdommen.

En anden mulighed for smitteoverførsel kan være via sæd samt muligheden for overførsel fra moderdyr til foster, hvis moderdyret smittes under drægtighedsperioden.

BTV er forårsaget af et orbivirus, hvor der er identificeret en række forskellige serotyper. Der er 27 anerkendte serotyper, dog er det kun serotype 1-24, der er reguleret af EU-regler.

Sygdommen er ofte asyptomatisk. Tydelige klinisk tegn forekommer oftest i får, men kvæg, geder og øvrige drøvtyggere, herunder vildtlevende arter såsom hjorte, kan også blive inficeret med BTV. Kliniske symptomer kan omfatte, åndenød, næseudflåd, tåreflåd, feber, halthed og væskeansamlinger i hovedet

BTV er ikke en zoonose og kan derved ikke smitte mennesker.

Tidligere udbrud af BTV

BTV blev første gang konstateret i Europa i 1943 på Cypern. I de følgende årtier blev BTV også konstateret i andre Middelhavslande og på Balkan. Udbruddene i Middelhavs- og Balkanområdet involverer flere forskellige serotyper: 1, 2, 4, 9 og 16.

Indtil 2006 forekom BTV kun i det geografiske område mellem 50° nordlig breddegrad og 35° sydlig breddegrad (syd for Alperne). I 2006 blev BTV konstateret i Nederlandene, Belgien og Tyskland og efterfølgende i Frankrig og Luxembourg. Der var tale om serotype 8, der ikke forekom i Middelhavslandene og på Balkan. Sygdommen spredte sig i de følgende år til flere lande i Nordeuropa, herunder også Danmark.

I 2014 begyndte en ny epidemi med serotype 4 i det sydøstlige Europa. Sygdommen spredte sig videre i nordlig retning og fra 2014 til medio 2016 har følgende lande haft udbrud af serotype 4: Kroatien, Italien, Grækenland, Montenegro, Slovenien, Bosnien-Hercegovina, Rumænien, Ungarn og Østrig.

I 2017 blev serotype 3 for første gang påvist i det sydlige Europa. Serotypen blev først identificeret på Sicilien i Italien og har efterfølgende spredt sig til Sardinien i 2018.

Bekæmpelsesstrategi

Det er muligt at anvende vacciner som bekæmpelsesstrategi mod BTV. Den anvendte vaccine skal matches til den aktuelle serotype, da beskyttelsen mod andre serotyper kan være svag eller ikke eksisterende. På nuværende tidspunkt er det ikke tilladt at vaccinere i Danmark. Der er ingen markedsførte vacciner mod BTV serotype 3 i Europa.

Nuværende situation

Nederlandene

De nederlandske veterinærmyndigheder informerede den 6. september 2023 EU Kommissionen om det første udbrud af BTV i landet. Udbruddet var i en fårebesætning i provinsen Utrecht. Det er det første tilfælde af BTV i Nederlandene siden 2009 (figur 1).

De nederlandske veterinærmyndigheder har indrapporteret 32 udbrud af BTV serotype 3 (BTV-3) i EU's Animal Disease Information System (ADIS) (tabel 1). Per 19. oktober 2023 har de nederlandske veterinærmyndigheder rapporteret i alt 1513 udbrud af BTV-3 bekræftet ved PCR og 820 kliniske udbrud (figur 2). Udbruddene er bekræftet i prøver fra fårebesætninger, kvægbesætninger, gedebesætning og besætninger med både får og geder.

Siden 15. september har de nederlandske veterinærmyndigheder ikke indrapporteret til ADIS, men rapporterer forsat via deres officielle hjemmeside (nvwa.nl).

Udbruddene er konstateret i 10 provinser: Utrecht, Noord-Holland, Zuid-Holland, Drenthe, Flevoland, Friesland, Gelderland, Groningen, Noord-Brabant and Overijssel.

Belgien

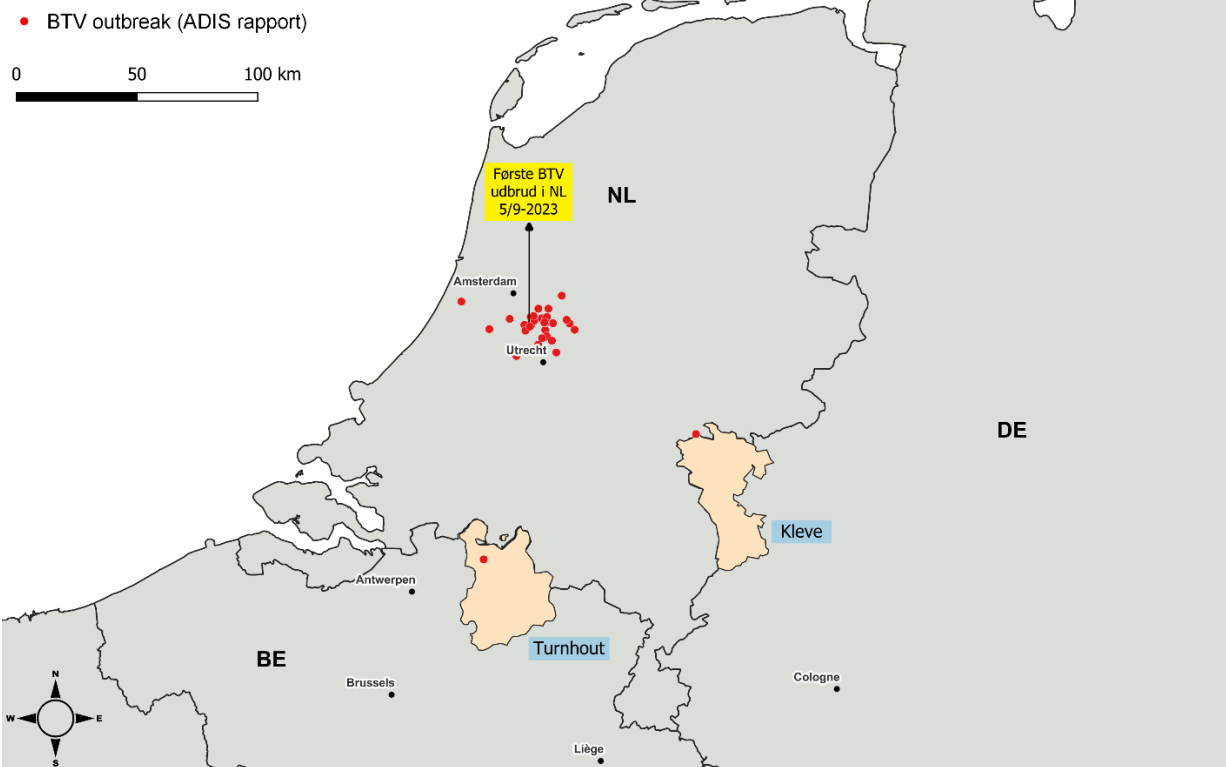
De belgiske veterinærmyndigheder informerede den 10. oktober 2023 EU Kommissionen om det første udbrud af BTV-3 i landet. Udbruddet er i en fårebesætning i provinsen Antwerpen, i Turnhout kommune, 6 km væk fra grænsen til Nederlandene (figur 1).

Tyskland

De tyske veterinærmyndigheder informerede den 13. oktober 2023 EU Kommissionen om det første udbrud af BTV-3 i landet. Udbruddet er i en fårebesætning i Kleve landkreis i regionen Nordrhein-Westfalen, nær grænsen til Nederlandene (figur 1).

Tabel 1 viser antallet af BTV udbrud i Nederlandene, Belgien og Tyskland i perioden mellem 1. september til 19. oktober 2023 indrapporteret i EU's Animal Disease Information System (ADIS).

**BLUETONGUE VIRUS (BTV) SITUATIONEN I
NEDERLANDENE, BELGIEN OG TYSKLAND
1 september til 19 oktober 2023**

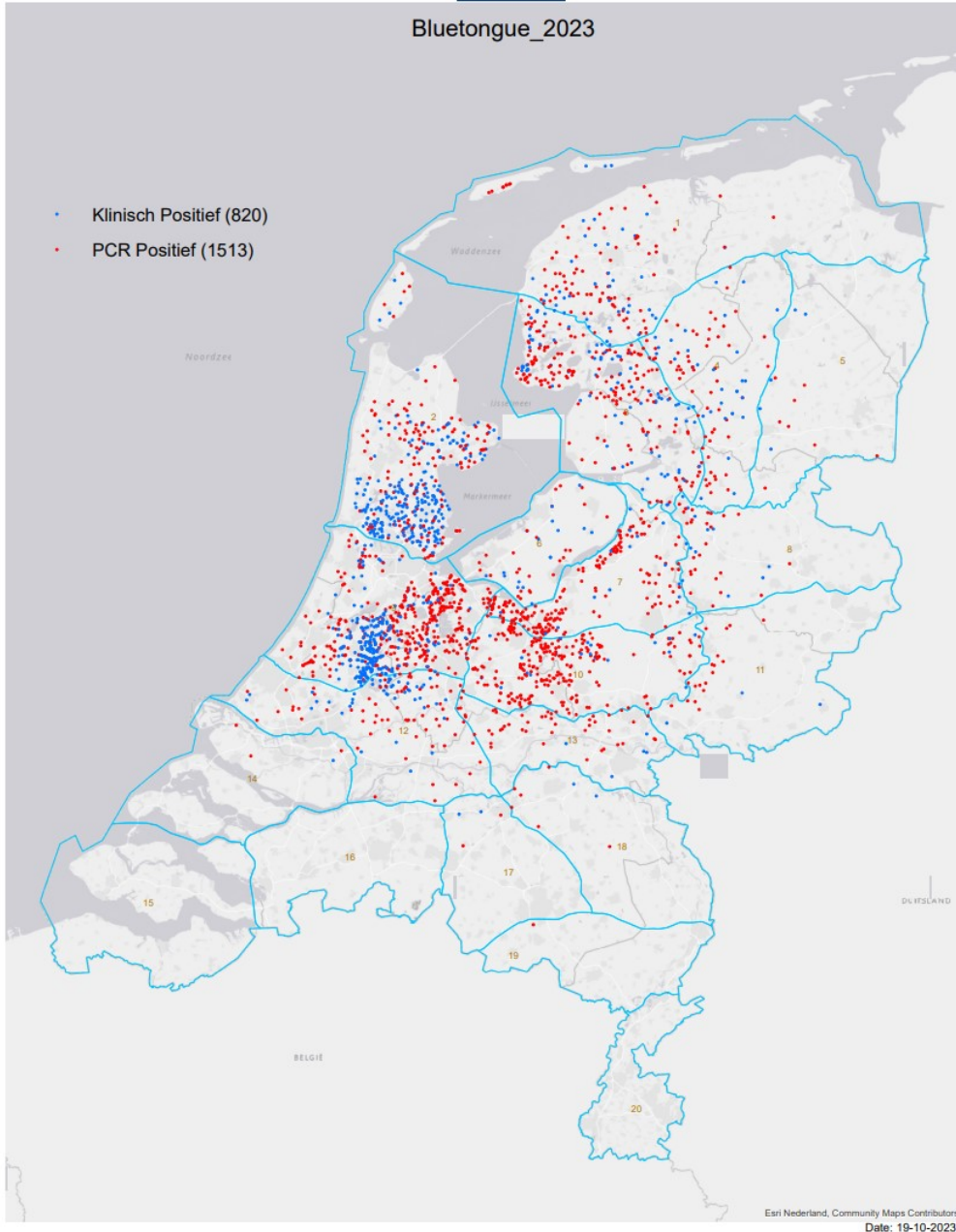

Figur 1. Kort over Bluetongue virus (BTV) udbrud (markeret med rød) i Nederlandene, Belgien og Tyskland, mellem 1. september og 19. oktober, 2023. Kilde: ADIS 19/10/2023.

Tabel 1. Bluetongue virus (BTV) udbrud rapporteret i Europa til ADIS mellem 1. september og 19. oktober 2023.

Land	Udbrud	Serotype
Nederlandene	32	3
Belgien	1	3
Tyskland	1	3
I ALT	34	

Kilde: ADIS 19-10-2023.

Figur 2. Kort over BTV-3 udbrud i Nederlandene pr. 19. oktober, 2023. Kilde: NVWA, 19/10/2023 ([Actuele dierziekten in Nederland en Europa](#))

Vurdering

Sammenfattende vurderer Fødevarestyrelsen, at risikoen for introduktion af BTV til Danmark, i perioden mellem 1. september og 19. oktober 2023, for de fire smitteveje er følgende:

Smitteveje	Risikoniveau pr. 19.10.2023
Vektorer	Meget lav
Import af levende dyr	Meget lav
Import af sæd	Meget lav
Transportvogne	Meget lav

På grund af følgende forhold:

1. I henhold til Europa-parlamentets og Rådets forordning (EU) 2026/429¹ samt Kommissionens delegerede forordning (EU) 2020/688 skal transportbiler til klobbærende dyr rengøres og desinficeres umiddelbart efter enhver transport af klobbærende dyr.
2. Afstanden til de nuværende udbrud af BTV i Nederlandene er ca. 230 km i direkte linje.
3. Grundet årstiden vil levevilkårene være ugunstige for mitterne, hvis de kommer til Danmark.
4. Der har ikke været leverancer af levende dyr fra Nederlandene eller Belgien til Danmark i perioden mellem 1. september og 19. oktober 2023.
5. I samme periode har der været to leverancer fra Tyskland, den nærmeste kommer fra en besætning 117 km væk fra BTV-udbruddet i Tyskland.

Ad 1) Vektorer

Det er DK-VETs vurdering, at risikoen for, at en introduktion af virus fører til yderligere spredning fra drøvtyggere i Danmark inden vinteren, er usandsynlig. Dette skyldes, at siden [sidste Trusselsvurdering](#) for BTV (14. september 2023):

- Der er ikke observeret tilfælde af langdistance-spredning. DK-VET har vurderet, at den egentlige spredning målt som afstanden fra udbrudscentret til den fjerneste udbrudsfarm har været ca. 24 kilometer om ugen.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/429 af 9. marts 2016 om overførbare dyresygdomme og om ændring og ophævelse af visse retsakter på området for dyresundhed («dyresundhedsloven»)

- I oktober er der få mitter i Danmark, og der er ingen tegn på en ny mittegeneration i år.
- Temperaturerne er faldet markant i forhold til de usædvanligt høje temperaturer i september, så den maksimale døgntemperatur i Danmark nu er tæt på minimumstemperaturen for BTV-udvikling i vektorerne.

Risikoen for spredning af virus via mitter vurderes derfor til meget lav.

Ad 2) Import af levende dyr

Siden den sidste trusselsvurdering for BTV (14. september 2023) har der ikke været nogen leverancer af kvæg, får eller geder fra Nederlandene og Belgien til Danmark. Fra Tyskland har der i samme periode været to leverancer til Danmark. Kun én af disse leverancer er foretaget fra Hagen landkreis i Nordrhein-Westfalen regionen 117 km væk fra det tyske udbrud i Kleve landkreis i samme region.

Alle EU medlemsstater er forpligtet til at overholde de harmoniserede betingelser for flytninger af modtagelige arter i henhold til Kommissionens delegerede forordning (EU) 2020/688². Betingelserne er endvidere indarbejdet i certifikatmodellerne angivet i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2021/403³.

Risikoen for spredning af virus via import af levende dyr vurderes derfor til meget lav.

Ad 3) Import af sæd

Der er i perioden 1. september til 19. oktober 2023 samhandlet 21 forsendelser af avlsmateriale fra kvæg fra Nederlandene, 10 fra Tyskland og én fra Belgien til Danmark. Ingen af forsendelserne fra Belgien og Tyskland stammer fra kommuner med konstateret smitte af BTV.

Ud af de 21 certifikater med leveringer af sæd fra Nederlandene til Danmark, kom 20 fra sædstationer med sæd indsamlet før den risikoperiode med infektion med BTV, defineret som inkubationsperioden for virusset, mellem 4-10 dage før mistanken dato 4. september 2023 for det første udbrud af BTV-3 i Nederlandene.

Kun én leverance af samhandlet sæd er opsamlet i risikoperioden. Denne sæd blev imidlertid indsamlet i byen Dalfsen i provinsen Overijssel. På det tidspunkt blev det første udbrud af BTV-3 rapporteret i provinsen Utrecht, og derefter spredte det sig til provinserne Noord-Holland og Zuid-Holland. Denne levering kom således ikke fra et inficeret område på det tidspunkt.

I samme periode har der ikke været import af avlsmateriale fra væddere eller andre modtagelige arter.

² Kommissionens delegerede forordning (EU) 2020/688 af 17. december 2019 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/429 for så vidt angår dyresundhedsmæssige krav vedrørende flytning inden for Unionen af landdyr og rugeæg

³ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2021/403 af 24. marts 2021 om regler for anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/429 og (EU) 2017/625 for så vidt angår standarddyresundhedscertifikater og kombinerede standarddyresundhedscertifikater/officielle standardcertifikater til brug ved indførsel til Unionen og flytning mellem medlemsstater af sendinger af visse kategorier af landdyr og avlsmateriale deraf samt officiel certificering vedrørende sådanne certifikater og om ophævelse af afgørelse 2010/470/EU

Alle EU medlemsstater er forpligtet til at overholde de harmoniserede betingelser for flytninger af avlsmateriale i henhold til Kommissionens delegerede forordning (EU) 2020/688. Betingelserne er endvidere indarbejdet i certifikatmodellerne angivet i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2021/403.

Risikoen for spredning af virus via sæd vurderes derfor til meget lav.

Ad 4) Transportvogne

Der er i perioden 1. september til 19. oktober 2023 foretaget 69 forsendelser af kvæg fra Danmark til Nederlandene, 19 til Tyskland og fem til Belgien. Der er i samme periode foretaget én forsendelse af får til Nederlandene.

I henhold til Europa-parlamentets og Rådets forordning (EU) 2026/429⁴ samt Kommissionens delegerede forordning (EU) 2020/688 skal transportbiler til klovbærende dyr rengøres og desinficeres umiddelbart efter enhver transport af klovbærende dyr. Der er kun en meget lille sandsynlighed for, at eventuelle mitter, der kunne befinde sig i transportvognen, forsat vil være til stede efter rengøring og desinfektion.

Risikoen for spredning af virus via transportvogne vurderes derfor til meget lav.

Anbefalinger

Danske kvæg-, får- og gedebesætninger opfordres til at opretholde et højt biosikkerhedsniveau samt at gennemgå passende biosikkerhedsforanstaltninger med de ansatte. Endvidere opfordres der til, at ejer og ansatte orientere sig om de kliniske symptomer for BVT.

Fødevarestyrelsen anbefaler desuden, at personer ikke har været i kontakt med landbrugsdyr i udlandet inden for de seneste 48 timer, hvis man vil besøge et dansk husdyrbrug.

Endvidere minder Fødevarestyrelsen om, at der er anmeldepligt ved mistanke om BTV. En virksomhedsejer har pligt til at kontakte en dyrlæge, hvis dyr i besætningen udviser symptomer på en anmeldepligtig husdyrsygdom, herunder BTV. Kliniske symptomer kan omfatte åndenød, næseudflåd, tåreflåd, feber, halthed, væskeansamlinger i hovedet.

Seneste udbrud i Danmark

Bluetongue blev for første gang konstateret i Danmark i oktober 2007 med et enkelt udbrud. I 2008 var der yderligere 15 udbrud. Fra 2008 til 2010 blev der gennemført vaccinationskampagner mod sygdommen i Danmark. Dette resulterede i, at Danmark fra 1. januar 2011 igen kunne erklære sig fri for bluetongue.

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/429 af 9. marts 2016 om overførbare dyresygdomme og om ændring og ophævelse af visse retsakter på området for dyresundhed («dyresundhedsloven»)

Danmark fik tildelt officiel BTV fri landestatus den 21. april 2021 ved ikrafttrædelsen af Europa-parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/429 og er opført i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2021/620⁵.

Referencer

Besvarelse vedr. den aktuelle mittersituation i Danmark i relation til BTV-udbrud i NL, sags-numre: FVST: 2023-14-81-24864/KU: 061-0361/23-3680.

TRACES udtræk for import og eksport af kvæg, får, geder samt avlsmateriale mellem Danmark og Nederlandene for perioden 1.august 2023 til 19. oktober 2023.

Nederlandse Voedsel-en Warenautoriteit. 2023. Actuele dierziekten in Nederland en Europa. <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/dierziekten/actuele-dierziekten-in-nederland-en-europa> (accessed: 19 oktober, 2023)

<https://www.cfsph.iastate.edu/Factsheets/pdfs/bluetongue.pdf>

<https://www.woah.org/en/disease/bluetongue/>

For mere information om udbredelsen af mitter i danmark: www.myggetal.dk

⁵Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2021/620 af 15. april 2021 om regler for anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/429 for så vidt angår godkendelse af status som sygdomsfri og ikkevaccinationsstatus for visse medlemsstater eller zoner eller kompartnenter deri med hensyn til visse listeopførte sygdomme og godkendelse af programmer for udryddelse af disse listeopførte sygdomme